

De Nieuwe Start: sociale economie geeft mensen een nieuwe kans

Via sociale tewerkstelling krijgen mensen een volwaardige baan. 'Zo'n kans biedt hun een houvast,' zegt de Leuvense schepen voor Sociale Economie Bieke Verlinden die alle kansen aangrijpt om de maatschappelijke voordelen van deze waardevolle sector in de schijnwerpers te plaatsen. Daarom werkte ze samen met ROB-tv en productiehuis Nieveranst mee aan De Nieuwe Start, een filmreeks over sociale economie.

TEKST ANN JUGHMANS BEELD GAFAS STUDIO

Raymond, Mina, Fatima, Etienne, Amarjit, Vilma en Haidar: deze gewone mensen vertellen hun leven in De Nieuwe Start. Om heel verschillende redenen kwamen ze in een moeilijke situatie terecht. Zo was Etienne meer dan vijftien jaar zelfstandig dakwerker met enkele medewerkers vast in dienst. Tot zijn bedrijf over de kop ging en hij moest aankloppen bij het ocmw. Fatima werd in Marokko geboren, was wees en trouwde als jong meisje met een Marokkaanse Belg. Ze mocht amper buiten van hem en uiteindelijk verliet hij haar. Ze leerde in recordtempo Nederlands en vond werk in een kringloopwinkel.

Elk verhaal is een getuigenis van de moed en het doorzettingsvermogen van de mensen die een nieuwe start maakten. Als Leuvense schepen wil Bieke Verlinden vooroordelen en misvattingen counteren: 'Deze mensen hebben zoveel veerkracht! Ze hebben al dikwijls voor gesloten deuren gestaan, maar toch willen ze ondanks alle barrières zo graag werken. Dat verhaal wordt veel minder verteld.' Met De Nieuwe Start wordt hier verandering in gebracht.

Van Velo en Docville

De film zet de hele Leuvense sociale economie en zijn goed draaiende professionele bedrijven en bedrijfjes in de kijker. Zo kan iedereen een kijkje achter de schermen nemen en vaststellen wat de sociale economie betekent voor hun stad. Want dikwijls weten Leuvenaars en studenten niet dat ze er de vruchten van plukken, meer nog, ze beseffen niet hoe

de sociale economie hun dagelijkse leven mee vorm geeft: de bushokjes reinigen, het openbaar domein proper houden, publiek groen onderhouden, een nieuw leven geven aan fietswrakken en weesfietsen of klussen op scholen, de sociale economie levert hopen nuttige prestaties. Nemen we even Velo als voorbeeld. Leuven telt 50.000 studenten en 100.000 inwoners. Bijna alle studenten rijden met een fiets van Velo. Velo zorgt ervoor dat deze fietsen onderhouden worden en veilig zijn. Daarnaast brengt de organisatie achtergelaten en gedumpte fietsen opnieuw in roulatie.

De volledige filmreeks De Nieuwe Start werd uitgezonden op de lokale ROV-TV, en de film kreeg zelfs een plaats op het programma van het internationale kortfilmfestival Docville. Hierdoor bereikte De Nieuwe Start een ruim publiek. De reactie was overweldigend en zeer positief. Vele Leuvenaars hadden nog nooit van deze organisaties gehoord. Voor velen was het een ontdekking, mede dankzij de campagne waarbij bussen met citaten en foto's van de hoofdpersonages erop door de stad reden.

Blijven de kansen?

'Steeds meer ontstaat het gevoel dat de sociale economie wordt uitgehold,' zegt Bieke Verlinden die gemengde gevoelens heeft bij de huidige beleidslijnen. 'De regelgeving verandert, maar hoe komt het dan dat de juiste toeleiding naar werk zo stroef verloopt? Waarom wil het

met het maatwerk niet lukken? Er staan veel vacatures open, maar toch vallen mensen buiten de boot. Zij hebben echt werk nodig om weer aan te knopen bij de maatschappij. Maar de organisaties en de mensen in de sector zitten al maanden in onzekerheid en worden ongerust. Hun werking komt op de helling te staan, en wij voelen ons machteloos.' 'Ook wij hebben moeten wachten om een vacature te kunnen invullen,' zegt Karin Nelissen Bielen, coördinator van buurtwerk 't Lampeke. Toch wil Leuven meezoeken, constructief zijn en meedenken, en de stad slaagt erin lokale netwerken op te zetten en samenwerking te stimuleren. Ze kan echter de taken en verantwoordelijkheden van het Vlaamse niveau niet overnemen. 'De Vlaamse regering moet haar eigen verantwoordelijkheden opnemen,' zegt Bieke Verlinden. 'Als ze bespaart op mensen en werk, zal dit zich ergens anders wreken. Het lokale bestuur zal de eerste klappen moeten opvangen. Het fietsbeleid, de afvalophaling, de verwerking van

recyclagemateriaal, de kinderopvang, de zorg en nog zoveel meer komen allemaal in gevaar. Om dan nog te zwijgen over het verlies aan eigenwaarde en de persoonlijke schade die deze mensen en hun gezin persoonlijk treft.' Ze knikt: 'Ook dit zal het lokale bestuur moeten oplossen.'

Daarom zit aan de film een educatief pakket gekoppeld voor scholen, centra voor basiseducatie en jeugdwerkingen, zodat de kijkers beseffen dat het hier om mensen gaat die een kwetsuur hebben opgelopen, iets wat iedereen kan overkomen. De mensen in de film vonden de kracht om zich aan die moeilijke periode te ontworstelen, ze hebben een nieuwe start gemaakt. Deze sterke mensen met elk hun eigen persoonlijkheid vormen een absolute meerwaarde voor de samenleving. En de sociale-economiebedrijven zijn onmisbaar voor de stad. ■

Ann Jughmans is VVSG-stafmedewerker sociale economie

'Zodra je een doel hebt, kun je het bereiken.'

Vier jaar geleden ontvluchtte Haidar Daher de oorlog in Irak, waar hij zelfstandig kleermaker was. Nu werkt hij al twee jaar als pedagogisch medewerker bij kinderwerking Fabota, onderdeel van buurtwerk 't Lampeke, een lokaal diensteneconomieproject in Leuven. Twee dagen per week probeert hij via spelletjes en activiteiten de peuters voor te bereiden op de kleuterklas en de naschoolse opvang. Dat doet hij met hart en ziel, en steeds met een brede glimlach. Haidar Daher spreekt intussen goed Nederlands, hij werkt graag met kinderen en heeft veel bijgeleerd over de omgang met kinderen maar ook over zijn eigen capaciteiten: functioneren binnen een team, probleemoplossend denken of omgaan met mensen met een andere culturele achtergrond.

Haidar Daher wil een voorbeeld zijn voor anderen: 'Ik weet hoe moeilijk het is, maar zodra je een doel hebt, kun je dat bereiken, zelfs als je uit een andere cultuur komt en andere tradities gewend

bent.' Voor het team is hij een sterkmaker: 'Hij spreekt Arabisch, hij communiceert goed met pas aangekomen vluchtelingen en hun kinderen. Hij stelt hen gerust, hij heeft immers hetzelfde meegemaakt, en wil het hun wat comfortabeler maken,' zegt zijn begeleidster Karin Nelissen Bielen.

Als vluchteling verwacht Haidar Daher dat een stadsbestuur blijft kijken naar talenten: 'Het is niet omdat je een andere taal spreekt dat je geen talenten hebt.' Verder wenst hij meer 'sociale plaatsen', zoals buurthuizen, om de taal te leren en samen dingen te ondernemen. Hij leert vooral veel bij door met senioren te praten, zij hebben vaak behoefte aan een gesprek, aan sociaal contact, en zij hebben veel geduld en maken tijd voor een gesprek.

Zonder Fabota had hij zeker niet zo ver gestaan. 'Het is heel erg moeilijk om in België werk te vinden. Zeker als je de taal niet kent. Daarom is Nederlands leren heel erg belangrijk. Het is ook niet gemakkelijk om hier je rechten te kennen. De begeleiding bij Fabota is een zeer grote hulp geweest, ik word in alles bijgestaan, zonder deze hulp zou het onmogelijk geweest zijn. Fabota is één grote familie, waarop je steeds kunt rekenen, voor alles.' ■ AJ